

רשומות

הצעות חוק

12 בפברואר 1996

2493

כ"ב בשבט התשנ"ו

עמוד

- הצעת חוק מבקר המדינה (תיקון מס' 32) (עובדי משרד מבקר המדינה), התשנ"ו-1996 504
- הצעת חוק מבקר המדינה (תיקון מס' 33) (דיווח לוועדה), התשנ"ו-1996 505
- הצעת חוק חופש התארגנות פוליטית לסטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה, התשנ"ו-1996 .. 505

**הצעת חוק מבקר המדינה (תיקון מס' 32) (עובדי משרד מבקר המדינה),
התשנ"ו-1996**

1. תיקון סעיף 22 בחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב], בסעיף 22, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) (1) על עובדי המשרד העוסקים בביקורת יחולו האיסורים החלים על המבקר לפי סעיף 7(א), ואולם רשאי המבקר לפי בקשת עובד כאמור, להתיר לו לעשות דבר מהדברים המנויים בסעיף 7(א) בפסקאות (2), (3) ו-(4), אם נראה למבקר שאין בכך כדי לפגוע בביקורת או ליצור ניגוד עניינים; אין בהיתר כאמור כדי לפטור את העובד מעמידה בדרישות כל דין אחר או נוהג המסדירים את הפעילות המבוקשת;

(2) עובד כאמור בפסקה (1) שפרש מעבודתו לא יועסק, עד תום שנתיים מיום שפרש, על ידי גוף מבוקר, אלא באישור המבקר."

ד ב ר י ה ס ב ר

ייתכן שימצאו עולים על הנדרש, ובשל כך עומדים בניגוד להוראות חוקי-יסוד: חופש העיסוק ולכן בטלים. מוצע איפוא לקבוע לגבי הפעילויות האסורות ששלילת העיסוק בהן פוגעת בחופש העיסוק, שמבקר המדינה יהיה רשאי להתיר לעובד אם נראה לו שאין בכך כדי לפגוע בביקורת או ליצור ניגוד עניינים. בדרך זו, תותאם מידת האיסור לנדרש בחוקי-יסוד: חופש העיסוק. עוד מוצע, שהיתר כאמור לא יפטור את העובד מעמידה בדרישות כל דין או נוהג הנוגעים לפעילות המבוקשת, כגון הצורך ברשיון לפי חוק אחר לעיסוק בפעילות זו, או הצורך בהיתר לפי התקשי"ר לעבודה פרטית של העובד בעובד מדינה.

התיקון המוצע לא יחול על האיסורים בדבר העיסוק בפעילות פוליטית, שכן מן הראוי שאלה ימשיכו לעמוד בתוקפם כפי שהם, היות שלא נראה שהם סותרים את חוקי-יסוד: חופש העיסוק, בין במהותם ובין בהיקפם.

יצויין, כי איסור אחר שבסעיף 22(ב) לחוק מבקר המדינה, הקובע שעובד ביקורת "לא יועסק, שנתיים מיום שפרש, על ידי גוף מבוקר", מסוייג כבר עתה במילים "אלא באישור המבקר", ובפועל המבקר נמנע מלתת את אישורו רק במקרים שבהם נראה לו הדבר דרוש מבחינת תכלית ההוראה. לפיכך, הצעת החוק אינה מבטלת איסור זה.

סעיף 7(א) לחוק מבקר המדינה קובע רשימה רחבה של פעילויות - בעיקר בתחום הפוליטי ובתחום העסקי - האסורות על מבקר המדינה במהלך תקופת כהונתו. הצורך באיסורים רחבים אלה מובן, בהתחשב באופיים וברגישותם של תפקידי המבקר, ובהיקף הגופים והנושאים שאליהם הוא נדרש להתייחס.

סעיף 22(ב) לחוק מחיל את כל האיסורים האמורים, באופן גורף ומוחלט, על כל עובדי משרד מבקר המדינה העוסקים בביקורת, בלי להתחשב בדרגתם ובמידת מרכזיותם בתהליך הביקורת. בין האיסורים יש כאלה הפוגעים בחופש העיסוק של העובדים והעשויים להתפרש עתה כסותרים את הוראות חוק יסוד: חופש העיסוק, הקובע:

"אין פוגעים בחופש העיסוק אלא בחוק ההולם את ערכיה של מדינת ישראל, שנועד לתכלית ראויה, ובמידה שאינה עולה על הנדרש...".

אין ספק שתכלית האיסורים - מניעת ניגוד עניינים ושמידה, הן מבחינה מהותית והן מבחינה תדמיתית, על האופי האובייקטיבי והבלתי תלוי של ביקורת המדינה - היא תכלית ראויה, ההולמת את ערכיה של מדינת ישראל. מאידך, מאחר שהאיסורים הוחלו כאמור על כל עובדי הביקורת באופן גורף ומוחלט,

¹ ס"ח התשי"ח, עמ' 92; התשנ"ה, עמ' 448.

4. לצורך מימוש הזכות להפגין ולנאום יקצה המוסד שבו מעוניינים הסטודנטים להתארגן, בשעה סבירה, על פי בקשת הסטודנטים, ובתאום עמם מקום מרכזי בשטחו או מקום בעל זיקה לנושא ההפגנה או הנאום, ובלבד שההפגנה או הנאום לא ייעשו בתוך חדרי הלימוד באופן הפוגע במהלך הלימודים הסדיר.
5. על פי בקשת סטודנטים המעוניינים לקיים מפגש או הרצאה, יקצה המוסד, במועד המבוקש וללא תמורה, חדר או אולם בתוך המוסד, המתאימים בגודלם להכלת המשתתפים הצפויים במפגש או בהרצאה ובלבד שהדבר לא יפגע במהלך הלימודים הסדיר.
6. על פי בקשת סטודנטים, יקצה המוסד בשטחו במקומות בולטים, מקום ראוי, לצורך תלוית מודעות ושלטים בגדלים סבירים, באופן שיאפשר חופש ביטוי פוליטי לכל.

חברי הכנסת: ענת מאור, חיים אורון, נעמי חזן, בנימין טמקין, רן בהן, אברהם פורז, דוד צוקר